

Frederic Llimat és un crític
penetrant, però que no fa soroll.
La distinció del seu sentir s'expa-
neix en un estil elegant,
la serietat del seu criteri
i fonamentat ~~del seu~~ criteri
en uns conceptes nits
de substància estètica. El
seu sent i la seva cultura amb
el temperament equilibrat fan
que el caracteritza, fan bona
harmonia. Qualitats essencials
per un crític, fan bona harmo-
nia: el seu dir i el seu
sentir s'compentien; la ^{gran} solida-
recció municipal li ~~donen~~
i serveix la matèria expri-
mental dels seus escrits.

Estima la tradició del gran
mestre, però no és l'única.

de llurs formes, Estima les
evolucions de l'art i adquire
la exploració i fortuna de
seu i'odia el aferrament
en substàncies, la recança
d'una quica i la llibertat
en unes. Tal ataca sense
ofendre i lluar sense adular.
Una la mítica expressió del
sentiment profundament humà,
la exaltació de l'esperit i
la tendresa i exaltació cordial,
però tal també considerar
i estimar la coleració, pin-
toresques, l'art de la timor
de l'ambient i se'n fa
lucra, brutal, i un unes
i porten vida personal però
correria l'art que no té altre
mira que la d'espertar al mal
que es d'enlluernar al benestar.

3

de la novetat, la novetat per
la novetat, de la dibauxa per
la dibauxa, de l'arbitrarietat
per l'arbitrarietat, Per això
els mals moderns les críti-
que de En Eliurats podran
semblar d'un menyspreador
de l'evolució de l'art, però
~~de menys veritat just~~
Aquesta apreciació és completament
injusta i calçada.

La crítica mural és d'una
extrema dificultat. L'Art plàstic,
les que tenen el control de la
naturalitat, es porten en aquest
temps modern a les dislocacions
més extraordinàries del natural
triant ^{aquesta arbitrarietat} en certs sectors una
aprovació i fins un entusiasme
més o menys sincer, que faia

4
la mísica que el model de
la natura el te no el te es
evident i que te un caràc-
ter subjectiu que sembla
donar-li una llibertat omni-
moda? Aquest caràcter lliberrim
de la mísica, a aquesta manca
de control fa que qualcúal
afreixit, qualcúal, nob o pedent
pretenció, es posi a dosmatizar
o cloar e a condemnar com
no posseís ell la clau de
l'art veritable. I, no guesmenys
la mísica te les seues lleis
fonamentals incommovibles
la seua bellesa típica, la seua
coronauca amb un ventut ^{sentiment}
~~innat~~ i universal, independent
del temps, de l'espai, dels costums
i de les tradicions. Hi ha un ven-
tet musical essencial, hi ha

3

al peu de
en tota bona mística una mo-
teixa valor còsmica que li
dona vida immortal, que
la fa durar a través de
tots els segles. Aquesta és una
valor primordial perquè respon
a la essencial natura humana,
a l'home complet, respon a
la seva natura física, i a
~~la seva emotivitat espiritual~~
les seves reaccions orgàniques
i a la seva emotivitat ^{absoluta} i a
les seves aspiracions necessàries i as-
piracions espirituals.

Però no és gens fàcil trobar sen-
que i en tota modalitat aquesta valor
primera. Les coses que podríem
dir geològiques que (a moltes) la
cohereixen, les altres valors ^{secundàries} se-
necessàries que la modelaven,

poden distreure i moltes voltes
distreuen i escamotejen aquella
valor primera. En Gaudí, «un
artista extraordinari» deia, en depen-
sa de tota modularitat de l'art que
~~era~~ aquest era una intèr. Ver-
ment aquesta és una fonamentat
qualitat: tota obra artística que
no té una intèr no arriba
a ésser, al menys no arriba a la
plenitud de l'ésser, és manca. Però
aquesta intèr ha d'ésser adequada
a l'especialitat artística de l'obra.
En una obra artística formada
pel elements seus tindrà d'ésser
una intèr mural, i per a ésser
mural aquesta intèr tindrà
de portar un adequat equilibri
formal dels elements ^{formals} que consti-
tueixen ~~el~~ ^{que} ~~que~~ ^{reslixen} ~~els~~ ^{els} ~~seus~~ ^{seus} ~~miti-~~
~~ells~~ ^{les} seves combinacions. El rit-
me que és l'orde en el moviment,
és l'alé reivindicador de la varietat
dels seus ^{per aquest} que fan d'obeir a una

7
gerarquia (tonal) que ascendent les
governen les atraccions i repul
sions tòniques que han d'ener
expressió d'un sentiment hu
man que es tradueixen per
medi de la facultat musical de
l'home. Ben mirat, diènt inter
là es diu tot, perquè interviure
orde és impossible, i a orde ren
le gerarquia és un absurde. Per
això la deliració d'En Gaudi és
justíssima. Però la modalitat
d'orde (i les innovacions gerarquiques)
2a. infinites i quan canvien una
tradicció establerta són difícils de
coprar i per això l'art genial
que de cop i volta surzeix en
un camp artístic quasi sempre proba
ra de lluitar efentracament pera
circular-se. Però d'això s'en
valen els artistes atreïts vers
circumers que volament horquen
l'espectar al pròxim, i de l'ar

bitrarietat buida i a valtes de
la sedant consciencia me
tenir per-la punar per la ge
nial troballa incorpnera nel
vulgar. #

Hi ha èpoques de transició
i de deminutació que són les
més a propòsit per a la germinació
d'òquesta fauna fòrda; i
precisament ara, en la nostra
època estem en la penes més
alta d'òquesta malaltia permi-
ciosa. Època de falta d'ideals,
del regne de l'ègoisme i del
materialisme, del plaer barrer
i de l'anarquia moral, ~~et~~
com la nostra, és a propòsit
el maleir l'alta simplicitat de l'art
que ha d'èsser un ver consel
de la vida. I aquí la base
de l'art del poble modern i de

la buidor i brutalitat de l'art
 que mal men aristocràtic i
 transcendent. D'aquí l'estusa-
 ment del paladar artístic; el trobar
 sense sabor el nectar dels déus de
 l'art. Sempre es val més
 pobre, més enrenou, i com
 que això no pot satisfer, venut
 el moment de la sorpresa,
 ve l'enmig de l'art, ve la
 malparança de la seva eficàcia
 pera que via verament con-
 tal i ennobliment de l'a-
 nima humana. No és aquesta
 la causa de la decadència actual del
 gust del gran públic per la mui-
 rica seriosa? Si bescomen^{evint en la} l'art ^{primer}
~~frat~~ del passat i el públic atent
 a les lletres i impreses, i en comença
 a malpar. Si alabem l'art moder-
 nisme i el públic i hi avorrecix

i' acaba per creure que així de la
música és un art propi d'un
cenacle i no pas un plaer com-
un per a la humanitat.

Un crític ben coneixedor de l'art
i de sensibilitat subtil; seré en el
judici i capaç de la bellesa sigui
on sigui; familiar amb l'art de tots
les èpoques i de totes les modalitats,
i que amb claredat i sinceritat
enfronti i el lector als seus llegidors,
és, doncs, línia d'esquema i
de llum dels que creuen
que l'art és un gran alçapren
de la noble sentimentalitat
del poble.

L'amic Ilurcat, sense les pre-
tensions de dogmatitzar en música,
sense la pedanteria d'un domine
allisonador, en les seues crítiques
en la premsa diària, en els seus

articles i estudis i bibliografies publi-
cat^{es} en la major part en "Revista Municipal
Catalana", demostren la gran qualitat
del crític ben disseminat d'aquest nom,
del guia orientador i educador
de la gent que estima la música
i busca de dubte de comprendre-la
i detenir consciència de la seva valor.

El treball que formen aquest
volum en són una bella
prova. Dintre la varietat dels temes,
i la modalitat dels autors i gene-
res de que parla, sempre i hi veu
aquell equilibri del veu amb la
passió pel que és el veu art; fructe
del modernisme amb un ~~debut~~ Trans,
Debussy, Pachel i Falla o dels ro-
mantics, Schubert, Chopin i Liszt
sempre i hi troba el criteri escurat
i ben fonamentat que comença i il·lustra

En els seus articles titulats expansion
 hi demostra el nostre crític una fina
 observació, un profund anàlisi de
 les influències del ambient, dels
 gustos i fins de les preocupacions en
 el plaer estètic del que escolta. La
 doctrina vàlida que s'és després
 és l'afirmació del valor abjecte
 de l'obra artística i de les influen-
 cies que poden ajudar a comprendre-
 la o que en poden obstaculitzar
 la comprensió o falsejar-ne
 la seva valor intrínseca. Anàlisi
 justíssim i penetrant, cosa escassa
 de trobar en el nostre migrat
 camp de vera crítica musical.

Es desitjar, doncs, aquest recull
 de bona crítica musical nostre
 vokaltes. Per això no haurien
 llegit, així i molt més del que
 feia autor, alguns articles de

més esborrats del record nostre;
 ara, formant aquest bell aplec,
 podem jutjar-ne millor la
 seva importància i en aconseguir
 de la penúria i de la pau
 pròpies que en aquesta època
 nostra materialitzada, i obrera
 en aquesta importància ^{alligada} manca
 del art en el país nostre.

H. Marti